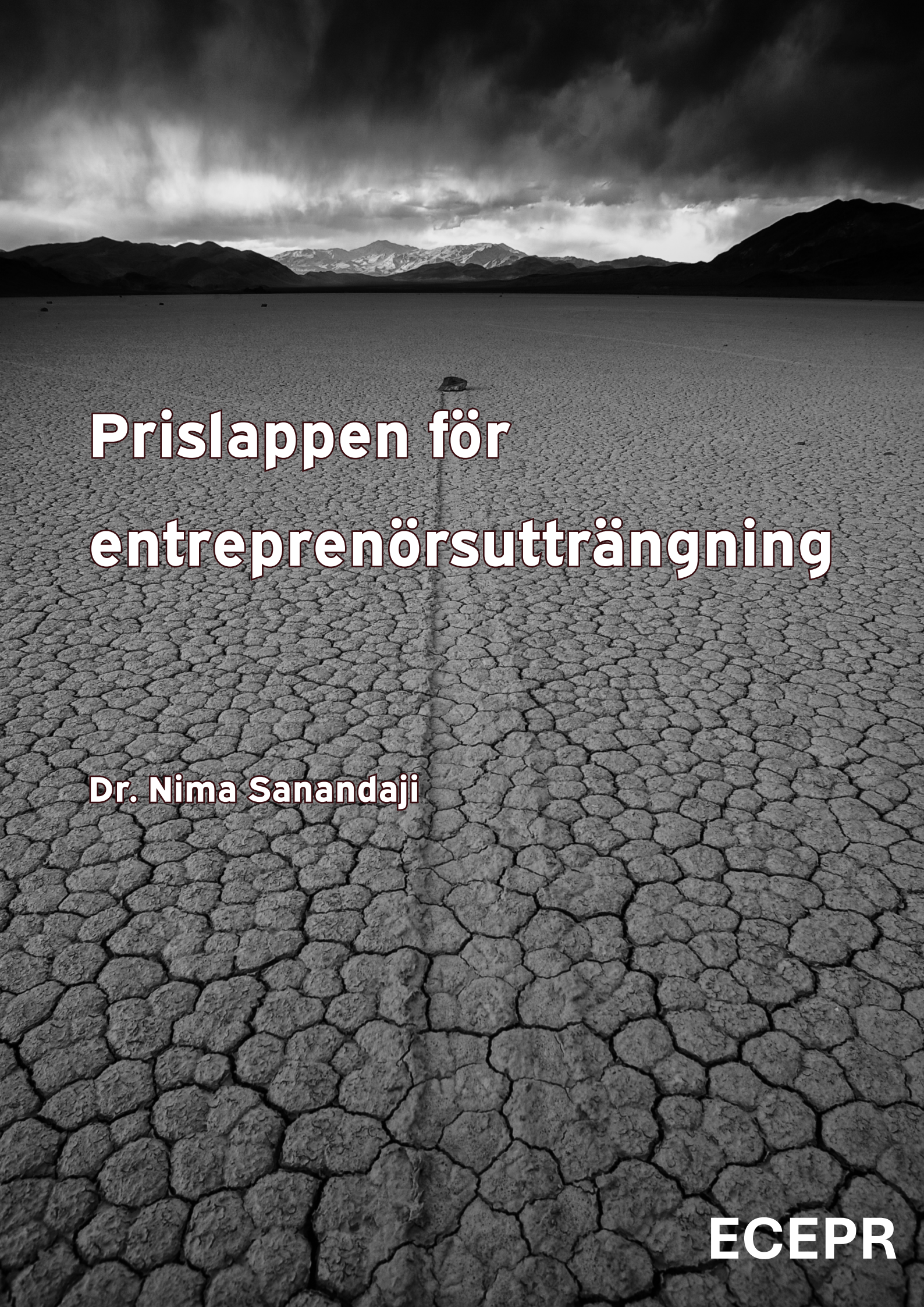

Prislappen för entreprenörsutträängning

Dr. Nima Sanandaji

ECEPR

Sammanfattning

Den svenska skattemyndigheten har under senare år genomfört ett omfattande drev mot affärsmannen Ola Nordquist, i syfte att med honom som försökskanin driva igenom en exitskatt. Det finns en risk att exitskatten införs, att fler företagare behandlas på samma rättsosäkra vis av Skatteverket, och eventuellt att förmögenhetsskatt återinförs. Genom att studera Sveriges tidigare erfarenheter av höga skatter som drev företagande och jobb från landet går det att estimerar den entreprenörsutträngning som Sverige nu riskerar.

År 1976 skrev Lindgren sagan "Pomperipossa i Monismanien". Där framförde hon skarp kritik mot dåtidens höga marginalsatser, som ledde till att den folkkära författaren själv tvingades betala 102 procent i skatt. Det var hon inte ensam om. Om Sverige idag rör sig mot exitskatt finns risk för att enskilda åter drabbas av krav på mer än hundra procent i skatt, Ola Nordquist har krävts på sammanlagt 129 procent.

Dagens politiker tycks ha glömt att Sverige mellan 1970 och 2005 hade en massiv utträngning av investeringar, entreprenörer och jobbskapande. Resultatet blev en total avsaknad av nettojobbstillväxt i den privata sektorn, trots att befolkningen växte kraftigt. År 2005 fanns 50 900 färre jobb i privat sektor jämfört med 1970. Trots att befolkningen vuxit med 966 600 personer. Vändningen

kom först efter omfattande ekonomiska reformer.

Under 2003 och 2004 infördes nya regler om näringsbetingade aktier, som innebar att vinster av bolag i rent ägar- och kontrollsyfte förblir skattebefriade så länge de behålls i bolagssektorn och inte delas ut. Skatt betalas först när pengarna tas ut av investeraren. I början av 2005 hade arvs- och gåvoskatterna avskaffats och ett par år senare avskaffades även förmögenhetsskatten. Det var först efter dessa reformer som majoriteten av de topp-50 rikaste svenskarnas förmögenheter åter fanns hos individer bosatta i Sverige. I slutet av 1990-talet och början av 2000-talet fanns nära tre fjärdedelar av de topp-50 rikaste svenskarnas förmögenheter hos individer bosatta utomlands. Långsamt över tid har andelen sjunkit till en dryg fjärdedel, nu finns risk att det åter blir massiv utflyttning.

Risken är påtaglig att exitskatt och att ytterligare drabbas av samma myndighetsaktivism som Ola Nordquist gör att fler investerare, entreprenörer och topptalanger lämnar Sverige. Estimaten i denna rapport visar att i så fall kan nära tusen miljarder kronor av de topp-50 rikaste individernas välstånd och uppskattningsvis lika mycket bland mindre investerare och företagare trängas undan från Sverige. Som jämförelse var det minst 1 100 personer som tog miljonbelopp

i dagens växelkurs ur Sverige mellan 1974 och 1984, när de i likhet med Astrid Lindgren riskerade över hundra procent i marginals katt.

I så fall riskerar runt 7,6 procent av det totala kapital som investerats i det svenska näringslivet att trängas undan. Dels genom att entreprenörer, företag och investerare lämnar, dels genom att nya tillväxtinvesteringar uteblir. Detta är en rimlig storleksuppskattning som reflekterar att ledande investerare, riskkapitalister och entreprenörer är mobila över gränserna och oroar sig för risken för entreprenörsutträngning.

På sikt handlar det enligt beräkningarna i denna studie om en möjlig undanträngning av 227 600 jobb, 213 miljarder kronor i värdeskapande och 68,8 miljarder kronor i skatteintäkter. Brist på investeringar i Sverige innebär att företagen gradvis tappar i konkurrenskraft och att arbetstillfällena uteblir.

Enskilda entreprenörer riskerar att jagas bort eller drivas i konkurs, under krav på att betala skatter på orealiserade tillgångar. I så fall kommer den tydliga signalen till framstående investerare och entreprenörer vara att lämna Sverige.

Sverige har i en alltmer integrerad europeisk och global ekonomi goda skäl att verka för förutsägbara och konkurrenskraftiga skatter som stimulerar de investeringar och entreprenörskap som krävs för att främja tillväxt och jobbskapande. Det har gått tre årtionden sedan Rättssäkerhetskommitén (SOU 1993:62) lade fram sitt betänkande som föreslog stärkt rättssäkerhet för enskilda i skatteprocesser. Sverige behöver mer inte mindre rättssäkerhet för jobbskaparna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Innehållsförteckning	4
Inledning: Entreprenören som krävdes på 129 procent skatt	5
Rättsosäkert agerande från Skatteverket	8
Risk för exitskatt som ytterligare driver på entreprenörsutträngning	10
Sveriges tidigare erfarenhet av entreprenörsutträngning	12
Tidigare entreprenörsutträngning i Sverige, så skulle det motsvara i dagens ekonomi	15
Ny entreprenörsutträngning kan tränga ut nära 2 000 miljarder kr	17
Investeringar som behövs för jobb, värdeskapande och skatteintäkter trängs undan	20
Förutsägbara skatter behövs för Sveriges konkurrenskraft	23
Referenser	26

Inledning: Entreprenören som krävdes på 129 procent skatt

Den svenske affärsmannen Ola Nordquist är en senior rådgivare i riskkapital, med en lång bakgrund inom omfattande internationella investeringar i näringslivet. I samband med att Ola 2021 flyttade till Storbritannien uppstod en tvist med Skatteverket, där myndigheten krävde entreprenören på över hundra procent beskattning. Ola Nordquists fall har hög relevans för samhällsutvecklingen i Sverige eftersom han har varit en försökskanin för införandet av exitskatt, genom myndighetsaktivism riktad mot den enskilde. Tvisten har därför fått omfattande medial uppmärksamhet och ledde till att myndighetens generaldirektör Katrin Westling Palm fick lämna sin tjänst i förtid i mars 2026.

Den tydliga signalen som Ola Nordquists fall sänder till andra entreprenörer och investerare är att skattesystemet i Sverige inte är rättssäkert och att nivån av beskattning kan nå långt bortom vad som är rimligt. Långsiktigt leder orimliga skatter och rättsosäkert beteende från Skatteverket till att Sverige blir betydligt mindre attraktivt för investerare och entreprenörer. Det leder i sin tur till att jobbskapande och tillväxt skiftar till andra delar av Europa och världen.

Risken är påtaglig att Sverige går mot en stagnerande framtida utveckling om inte rättssäkerheten stärks, så investerare och entreprenörer slipper risken med orimlig beskattning och myndighetsaktivism i strid mot svensk lagstiftning.

SVERIGES TIDIGARE ERFARENHET AV ENTREPRENÖRSUTTRÄNGNING

Som denna rapport lyfter fram har Sverige en historisk erfarenhet av skattesystem där den samlade beskattningen kunde vara omkring eller över hundra procent för investerare och entreprenörer. Resultatet av denna skattepolitik blev att Sverige under 1970-, 1980-, och 1990-talen hade en omfattande utträngning av entreprenörer och investerare. I denna rapport sammanfattas detta fenomen som *entreprenörsutträngning*.

Den tidigare entreprenörsutträngningen i Sverige sammanhörde med en avsaknad av jobbtillväxt i det privata näringslivet mellan 1970 fram tills 2007, då effekten av de reformer som genomfördes för att åter göra Sverige attraktivt för investeringar och företag fick effekt.¹ Risken är påtaglig att Sverige åter går mot en stagnerande framtida utveckling om inte rättssäkerheten stärks, så investerare och entreprenörer slipper orimlig beskattning och myndighetsaktivism som ligger utanför svensk rättsordning.

¹ Ekonomifakta (2010), egna analyser.

UNDERGRÄVER TILLVÄXTFINANSIERING I SVERIGE

Sverige har mycket att vinna på att erbjuda konkurrenskraftiga och förutsägbara skatter för investerare och entreprenörer. Anledningen är att den ekonomiska aktivitet som de stimulerar bidrar med omfattande jobbskapande, värdeskapande i ekonomin och skatteintäkter på arbete och företagande. Om Sverige får en ny entreprenörsutträngning kan det förväntas påverka samhällsekonomin negativt. Sverige har redan fallit betydligt i OECD:s välståndsliga sedan 1970, och riskerar i och med detta att falla än djupare.

Därför är det viktigt att förstå hur Ola Nordquist kunde utsättas för mer än hundra procents beskattning och vad kan innebära för svensk samhällsekonomi om hans fall blir vägledande i framtiden. Förändringar krävs i såväl Skatteverkets regleringsbrev som i myndighetens tillämpning av regelverk, så att investerare och entreprenörer framöver inte drabbas av utomrättsliga krav och rättsosäkra skatteprocesser. Det Ola Nordquist har varit försökskanin för riskerar drabba ännu fler, med potentiellt mycket allvarliga konsekvenser för svensk ekonomi.

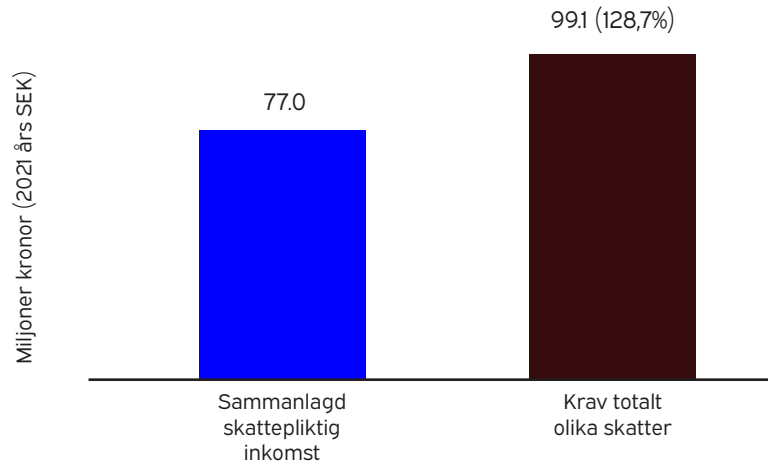
KRAV PÅ 129 PROCENT BESKATTNING

Under 2021 hade Ola Nordquist en samlad skattepliktig inkomst på 77 miljoner kronor. Skatteverket krävde att han skulle betala 39 miljoner kronor i inkomstskatt, 24,2 miljoner i sociala avgifter, 17,3 miljoner i kupongskatt på utdelning, 8,9 miljoner i bolagsskatt, 4,8 miljoner kronor i särskilt inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK), samt ytterligare 4,9 miljoner kronor i skattetillägg och arbetsgivaravgifter.² Som illustreras i figur 1 krävdes han därmed på totalt 129 procent i skatt. Figur 2 visar en detaljerad uppställning av de olika skattekraven som andel av den sammanlagda skattepliktiga inkomsten.

Förutom krav på orimligt höga skatter har detta fall även präglats av rättsosäkert beteende från Skatteverket, en form av myndighetsaktivism riktad mot en enskild person i strid med svensk lagstiftning.

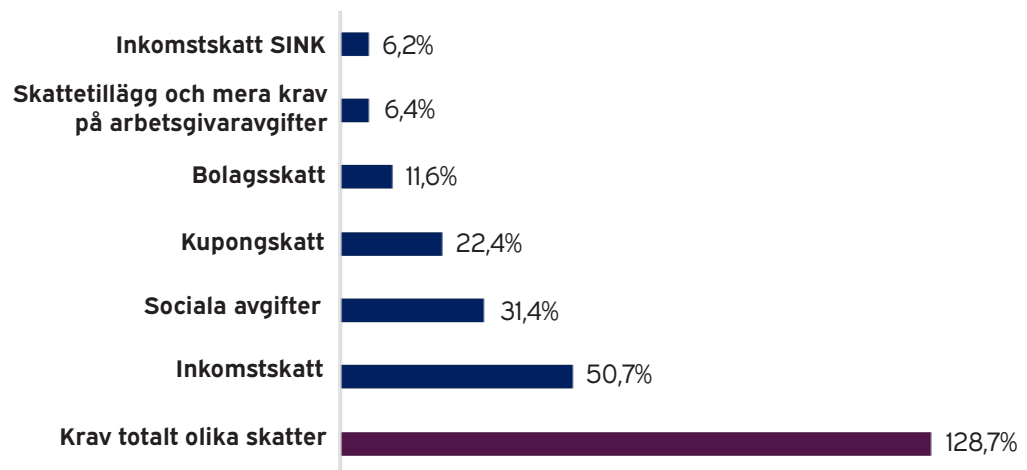
² Staberg (2025).

FIG 1. ENTREPRENÖREN SOM KRÄVDES PÅ 129 PROCENT SKATT

Källa: Staberg (2025). Sammanlagd skattepliktig inkomst under 2021 jämförs med samlade krav från Skatteverket för olika skatter.

FIG 2. TOTALA SKATTEKRAV SOM PROCENT AV SAMLAD SKATTEPLIKTIG INKOMST

Källa: Staberg, L. (2025). Sammanlagd skattepliktig inkomst under 2021 jämförs med samlade krav från Skatteverket för olika skatter.

Rättsosäkert agerande från Skatteverket

Fallet med Ola Nordquist skatteärende har uppmärksammats brett i samhällsdebatten under senare år. Mediegranskningar visar att fallet har präglats av myndighetsaktivism i strid med svensk lagstiftning. Omfattande statliga resurser har av Skatteverket lagts ned på att förfölja en enskild individ med orimliga skattekrav. I samband med detta har myndigheten brutit mot svensk lagstiftning. Detta uppmärksammade fall har bidragit till att Sverige framstår som ett mindre attraktivt land att investera i, då andra investerare och entreprenörer vill undvika risken att själva utsättas för myndighetsaktivism och orimliga skattekrav.

Detta uppmärksammade fall har bidragit till att Sverige framstår som ett mindre attraktivt land att investera i, då andra investerare och entreprenörer vill undvika risken att själva utsättas för myndighetsaktivism och orimliga skattekrav.

TJÄNSTEFEL, DATAINTRÅNG OCH MINISTERSTYRE

Aftonbladet lyfte i ett reportage fram att 89 anställda i Skatteverket hade varit inne och tittat i Ola Nordquists akter. Att tjänstemän som inte har någon koppling till ärendet ändå tar del av det strider mot svensk lag. Kammaråklagare Alexandra Bittner inledde därför en förundersökning mot Skatteverket om tjänstefel och dataintrång.³

Dessutom framkom att Skatteverkets ledning i samverkan med finansministerns stab hade lagt upp en gemensam strategi för att hantera mediernas frågor om ärendet. Detta strider mot principen att regeringen inte ska vara inblandad i enskilda ärenden.⁴

SKATTEVERKET VÄGRAR BETALA TILLBAKA TROTS FÖRVALTNINGSRÄTTENS DOM

Anmärkningsvärt nog har Skatteverket fortsatt med sin myndighetsaktivism mot en enskild även efter att de förlorat i domstol. Förvaltningsrätten slog fast att Skatteverket skulle betala tillbaka 13 miljoner kronor plus ränta till Ola Nordquist. Trots att pengarna enligt lag ska betalas direkt efter domstolsbeslutet vägrade Skatteverket att göra så, vilket ledde till att krav på återbetalning följdes upp via Kronofogden. Skatteverket valde då att bestrida Kronofogdens krav.⁵

³ Aftonbladet (2025a).

⁴ Aftonbladet (2025b).

⁵ Aftonbladet (2025c), Realtid (2025).

Det är mycket allvarligt att den myndighet som har som ansvar för beskattningen även efter att det framkommer att deras agerande har stridit mot lagen, fortsätter lägga omfattande resurser på att förfölja en enskild. En skattemyndighet som inte följer lagen gör att Sverige uppfattas som rättsosäkert. Investerare och entreprenörer uppfattar att det förutom höga skatter i Sverige dessutom finns en risk att Skatteverket kräver dem på ännu högre skatter, delar deras känsliga personliga uppgifter och i strid med lagstiftningen genomför personliga drev mot dem. Resultatet är risk och osäkerhet som gör att Sverige blir betydligt mindre attraktivt som land att investera i.

BROTT MOT TYSTNADSPLIKTEN

När frågan lyftes fram i Riksdagens skatteutskott svarade skatteutskottets ordförande Niklas Karlsson (S) till Aftonbladet "rent principiellt så ska ingen behöva betala 125 procent i skatt" ⁶. Samtidigt framkom att Skatteverkets generaldirektör Katrin Westling Palm och två andra chefer utreddes misstänkta för brott mot tystnadsplikten. Anledningen är att de på Skatteverkets hemsida hade röjt personuppgifter om Ola Nordquist, genom att där publicera en debattartikel som myndigheten skrivit.⁷ Dessutom författades en egen nyhetsliknande artikel om fallet till myndighetens intranät.

Att Skatteverket i strid med svensk lagstiftning har lagt så mycket resurser på att kräva en enskild affärsman på orimliga skatter är i sig anmärkningsvärt och oroväckande. I praktiken har Ola Nordquist blivit en försökskanin för att införa exitskatt på investerare och entreprenörer. Erfarenhet, forskning och ekonomisk teori visar samtidigt att exitbeskattning är en destruktiv form av ekonomisk politik som underminerar investeringar, jobbskapande och företagande.

⁶ Aftonbladet (2025d).

⁷ Dagens Nyheter (2025), Svenska Dagbladet (2025).

Risk för exitskatt som ytterligare driver på entreprenörsutträngning

Skatteverket är en myndighet vars roll är att driva in de skatter som ska betalas in enligt beslut fattade av Sveriges Riksdag. Men här har myndigheten själv agerat för att etablera en ny exitskatt via praxis. Det förslag till exitskatt som Skatteverket lyfte fram under 2017 omfattade såväl en utflyttningsskatt på orealiserade vinster på bland annat aktier och fonder samt en skatt på överlåtelse genom arv eller gåva till begränsat skattskyldiga.⁸

Förslaget mötte omfattande kritik och genomfördes inte. Om en exitskatt införs bakvägen genom ändrad praxis, löper Sverige stor risk för dränering av ekonomisk aktivitet, med utträngning av entreprenörer och investerare som följd. Om en sådan dessutom införs genom myndighetsaktivism innebär det ett stort kliv bort från principen om *medborgarnas rätt att sig själv beskatta*, eftersom den skatten inte har införts genom riksdagsbeslut.

EXITSKATT DRÄNERAR EKONOMIN

Skatteverkets förslag på exitskatt mötte omfattande kritik från remissinsatser. Näringslivets Skattedelegation påpekade i sitt remissvar att förslaget är förknippat med så stora brister att det inte kan ligga till grund för lagstiftning. Anledningarna är att det är undermåttligt utrett samtidigt som det riskerar att slå hårt mot det svenska näringslivet.⁹

Sveriges advokatsamfund lyfte i sitt remissvar fram att exitskatten kan medföra stora konsekvenser för att fåtal personer, men inte har utretts av en oberoende kommitté. Förslaget kring exitskatt kan dessutom i flera delar ifrågasättas från ett EU-rättsligt perspektiv, då den kan utgöra ett hinder för fri rörlighet. Ett viktigt perspektiv som lyftes fram är att förslaget vare sig är rättssäkert, proportionerligt eller förutsägbart. Sveriges advokatsamfund förklarar i sitt remissyttrande: "Exempelvis är förslaget oförutsebart, eftersom det föreligger betydande tillämpningsproblem i samband med att skatten ska fastställas, när en utflyttad person innehar onoterade andelar i ett företag."¹⁰

FÖRSLAGET OM EXITSKATT OCH UTREDNINGEN OM DEN LADES BÅDA NED

I mars 2018 kom beskedet från dåvarande statsminister Magdalena Andersson att exitskatten inte skulle införas. Stockholms Handelskammars chefsekonom Andreas Hatzigeorgiou välkomnade beskedet då en sådan skatt skulle ha underminerat Sveriges konkurrenskraft. Ett viktigt perspektiv som lyftes fram av Stockholms Handelskammare är att en exitskatt skulle göra det svårare att attrahera talang till Stockholms näringsliv.¹¹

⁸ Skatteverket (2017).

⁹ Svenskt Näringsliv (2018).

¹⁰ Sveriges advokatsamfund (2018), s. 1.

¹¹ Omni (2018).

Under 2022 var dock frågan aktuell igen då Magdalena Anderssons regering tillsatte en utredning om exitskatt. Ett år senare efter maktskiftet i det årets val lades utredningen ned av regeringen KristerSSon.¹² Trots att exitskatten inte infördes och att utredningen om den lades ned, försökte alltså senare Skatteverket införa den med Ola Nordquist som försökskanin .

Trots att expertskatten inte infördes och att utredningen om dess konsekvenser lades ned försökte alltså senare Skatteverket att med Ola Nordquist som försökskanin ändå införa detta system.

EXITSKATT ÄR PROBLEMATISKT OCH KAN DRIVA INDIVIDER I PERSONLIG KONKURS

En utredning som publicerades av Copenhagen Economics utvärderade införandet av en exitskatt i Sverige. Utredningen kom fram till att diskussionen om exitskatt i sig kunde driva på individer med högt ekonomiskt nettovärde att lämna Sverige, samt att det skulle leda till att individer som funderar på att lokalisera till Sverige från utlandet kunde avstå från att göra det. För utländska experter, företagare och investerare som vill vistas i Sverige under ett fåtal år kan en exitskatt leda till att vistelsen blir mera kortvarig, så att individerna undgår exitbeskattning. Särskilt relevant är att en exitskatt kan leda till att individer till och med drivs i personlig konkurs, eftersom staten beskattar orealiserade kapitalvinster.¹³

Vi bör minnas att Sverige har erfarenhet av skattesystem där enskilda kunde få mer än hundra procents beskattning. Resultatet var att betydande delar av topp-ägarnas förmögenheter lämnade Sverige, vilket ledde till omfattande dränering av företagande och arbetstillfällen. Det krävdes årtionden och genomgripande ekonomiska reformer innan trenden vändes och ägarna återvände till Sverige. Utifrån den historiska erfarenheten går det att estimerar effekten av en ny entreprenörsutträngning i Sverige, så att landet återgår till den situation som fanns omkring millennieskiftet där majoriteten av de rikaste 50 svenska individernas ägande fanns hos individer bosatta utomlands.

Vid sidan av risken för exitskatt och att fler företagare får samma rättsosäkra behandling av Skatteverket som Ola Nordquist, finns även förslag på införandet av en ny förmögenhetsskatt, eller miljardärsskatt, från flera partier.¹⁴ Redan diskussionen om en ny förmögenhetsskatt eller miljardärsskatt har effekten att Sverige blir mindre attraktivt som land att investera i och driva företag i.¹⁵

¹² PwC (2023).

¹³ Copenhagen Economics (2018).

¹⁴ SVT (2026).

¹⁵ Svenskt Näringsliv (2026).

Sveriges tidigare erfarenhet av entreprenörsutträngning

Sverige har omfattande erfarenheter av entreprenörsutträngning under 1970-, 1980- och 1990-talen. Den dåvarande skattepolitiken ledde till att beskattning på företagsnivå och individnivå kunde resultera i mer än hundra procentiga marginalsatser för företagare och investerare. Arvs- och gåvoskatten försvårade generationsskiftet i företag. Dessutom fanns löntagarfonderna som infördes i mitten av 1980-talet och avskaffades i början av 1990-talet, vilka syftade till socialisering av näringslivet. Sammanlagt ledde denna politik till utträngning av entreprenörer och investerare.

SVERIGES ERFARENHET AV SKATTEREGLER SOM MISSGYNNADE ENTREPRENÖRER

Nationalekonomen Magnus Henrekson har skrivit att det svenska skattesystemet över tiden kom att "utvecklas på ett sätt som var i linje med visionen om en marknadsekonomi utan individuella kapitalister eller entreprenörer." Systemet missgynnade konsekvent nya och mindre företag som växte med eget kapital.¹⁶ Barnboksförfattaren Astrid Lindgren tillhörde de som drabbades av och lyfte kritik mot en skattepolitik där entreprenörer kunde betala mer än hundra procent av marginalsatt. År 1976 skrev Lindgren sagan "Pomperipossa i Monismanien". Där framförde hon skarp kritik mot dåtidens orimligt höga marginalsatser, som ledde till att den folkkära författaren själv tvingades betala 102 procent i marginalsatt.¹⁷

Resultatet av detta var en omfattande utträngning av entreprenörer, investerare och kvalificerade experter. Bland utflyttarna av privat kapital från Sverige fanns många av Sveriges mest framgångsrika familjeföretagare, inklusive ägare till Wallenberg-gruppen, Securitas, H&M, Bonnier-företagen, Pååls/Pågen, Kinnevik/Fagersta, TetraPak samt Astra.¹⁸ En del av dessa kom senare att återvända till Sverige, efter omfattande ekonomiska reformer.

År 1988 publicerade Affärsvärlden en analys om den pågående ekonomiska krisen i landet. Tidningen noterade: "Ett drygt 20-tal, eller ca 15% av de identifierade finansfamiljerna anser sig av skatteskäl inte längre kunna bo i Sverige – trots att deras verksamhet i flertalet fall är starkt knuten till Sverige."¹⁹

Bakgrunden till entreprenörsutträngningen var att enskilda ägare kunde drabbas av orimliga marginaleffekter. Hans Lindkvist publicerade år 1990 en doktorsavhandling med titeln "Kapitalemigration", där han kartlade grunderna till att entreprenörer och investerare lämnade Sverige. Detta skedde genom djupintervjuer samt genom att studera hur ägarledda familjer beskattades i Sverige liksom utomlands. Slutsatsen var att skattepolitiken i Sverige var missgynnsam i jämförelse med övriga Europa, vilket bidrog till utträngning av entreprenörer, investerare, företag och nyckeltalanger.²⁰

¹⁶ Henrekson (2007), citat s. 9.

¹⁷ Expressen (1976).

¹⁸ Veckans Affärer (1984).

¹⁹ Affärsvärlden (1988).

²⁰ Lindkvist (1990).

SVERIGES FALL I VÄLSTÅNDSLIGAN SOM FÖLJD AV ENTREPRENÖRSUTTRÄNGNING

I takt med omställningen i ekonomisk politik kom Sverige att uppleva ett omfattande tapp i levnadsstandard jämfört med omvärlden. Tappet var omfattande och fortsatte trots att den ekonomiska politiken delvis lades om, till exempel genom att löntagarfonderna bara delvis infördes och avskaffades i början av 1990-talet. Sverige föll i OECD:s välståndsliga från att ha varit det utvecklade landet med fjärde högst levnadsstandard år 1970, till att hamna på femte plats 1980, sjätte plats 1990 och nionde plats år 2000.²¹

I samband med ekonomiska reformer som infördes särskilt mellan 2003 och 2005, skapades bättre förutsättningar för att investera i och driva företag i Sverige. Därmed skärptes drivkrafter för ekonomisk utveckling, men då Sverige fortfarande hade högre skatter än omvärlden fortsatte fallet i välståndsligan gradvis. Baserat på aktuella data ligger Sverige i dag på 13:e plats i OECD:s välståndsliga. Sverige har över tid upplevt det främsta tappet i välståndsligan av de 38 utvecklade ekonomier som är medlemmar i OECD.²² Även om förutsättningarna i Sverige stärktes med reformerna mellan 2003 och 2005 fortsatte fallet i välståndsligan, då andra länder som verkat för att stärka företagandets villkor har sprungit om.

OMFATTANDE REFORMER FÖR ATT ÅTER GÖRA SVERIGE ATTRAKTIVT

Den entreprenörsutträngning som skapades som resultat av den tidigare skattepolitiken vände först efter omfattande reformer. I mitten av 2003 infördes nya regler om näringsbetingade aktier, som var i full effekt i början av 2004. De nya reglerna innebar att vinster från försäljning av aktier ägda av andra bolag i rent ägar- och kontrollsyfte, till skillnad från mindre investeringar i diversifierade aktieportföljer på börsen, förblir skattebefriade så länge de behålls i bolagssektorn och inte delas ut.²³ I början av 2005 hade arvs- och gåvoskatterna avskaffats och ett par år senare avskaffades även förmögenhetsskatten.²⁴ Reformerna gjorde att Sverige åter blev relativt attraktivt för ett växande näringsliv.

I figur 3 visas en analys av de topp-50 rikaste svenska individernas välstånd som visar på hur stor del av välståndet som fanns hos individer bosatta utanför Sverige, under olika år. Denna andel var så hög som 73 procent i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet. I samband med reformerna som genomfördes särskilt mellan 2003 och 2005 blev Sverige åter mera attraktivt att äga och driva företag i, så andelen minskade gradvis till 62 procent år 2012, 39 procent under 2018 och 27 procent under 2026.²⁵

KLÄTTRA ELLER FORTSÄTTA FALLA I OECD:S VÄLSTÅNDSLIGA

Att reparera skadorna av den tidigare entreprenörsutträngningen krävde omfattande reformer under årtionden. Nu är Sverige åter relativt attraktivt att driva och äga företag i, även om de högre

²¹ Sanandaji (2020).

²² Ekonomifakta (2026).

²³ Regeringens proposition 2003/04:10.

²⁴ Sanandaji (2020).

²⁵ Egen analys av data från Veckans Affärers listor över Sveriges 50 rikaste individer (1992, 1999, 2005, 2012, 2018) samt Affärsvärldens lista över samma (2026).

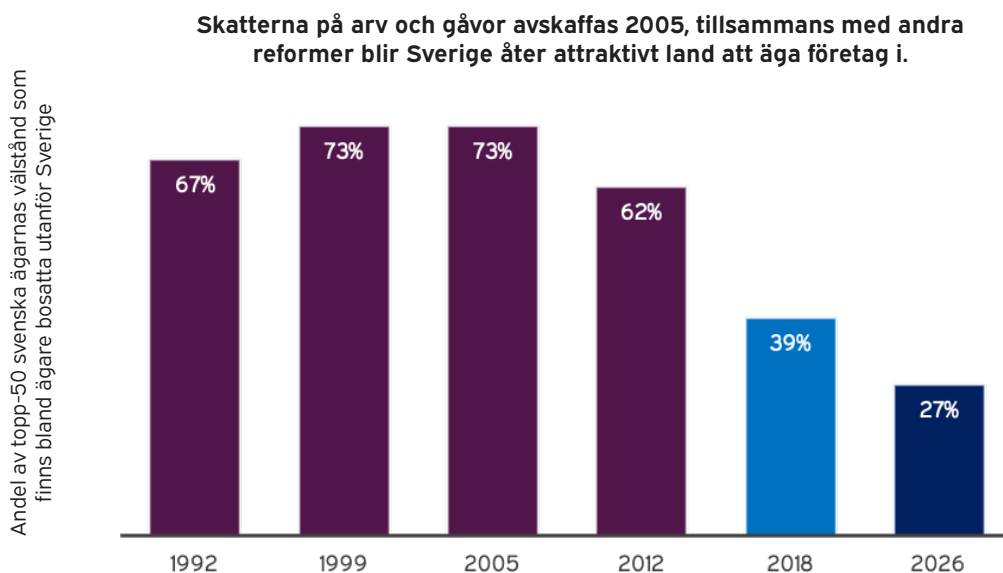
skatterna jämfört med omvärlden gör att tappet i välståndsligan faktiskt har fortsatt, om än i lägre takt. Det rimliga för Sverige vore att verka för att åter stärka förutsättningarna att investera i och driva företag, så att landet åter kan klättra i välståndsligan.

Idag finns i stället risk för införandet av exitskatt som gör att Sverige åter får omfattande utträngning av entreprenörer och investerare, skapar särskilda problem vid generationsskiften, och leder till att entreprenörer kan drivas i personlig konkurs under skattekrav på orealiserade tillgångar. Sverige kan därmed vara på väg att göra om misstagen som ledde till tidigare entreprenörsutträngning under 1970-, 1980- och 1990-talen och som tog så lång tid att reparera.

”

Sverige kan vara på väg att med införandet av eventuell exitskatt göra om misstagen i skattepolitik som ledde till tidigare entreprenörsutträngning under 1970-, 1980- och 1990-talen – nämligen att göra Sverige betydligt mindre attraktivt och mera osäkert att äga företag i jämfört med övriga Europa.”

FIG 3. ANDEL AV TOPP-50 ÄGARNAS VÄLSTÅND BLAND INDIVIDER UTOMLANDS

Källor: Veckans Affärers listor över Sveriges 50 rikaste individer (1992, 1999, 2005, 2012, 2018), samt Affärsvärldens lista (2026), och egna analyser.

Tidigare entreprenörsutträngning i Sverige, så skulle det motsvara i dagens ekonomi

Skatteverket har sedan tidigare efterlyst någon form av exitskatt och har även, med Ola Nordquist som försökskanin, verkat för att införa en sådan bakvägen. Magdalena Anderssons regering tillsatte en utredning om exitskatt. Ulf Kristerssons regering lade ner utredningen, men säger sig alltså bereda en reformering av tioårsregeln vilket innebär att vi inte kan utesluta att de borgerliga partierna inför någon form av exitskatt. Detta trots massiv kritik från remissinsatser.

Ett sätt att ge en storleksuppskattning på den entreprenörsutträngning som riskeras är att jämföra med situationen som rådde innan reformerna som infördes mellan 2003 och 2005 fick effekt. Det är rimligt att effekten av en ny entreprenörsutträngning skulle vara i linje med tidigare erfarenhet, särskilt eftersom Sverige är del av en integrerad europeisk marknad där flertalet mindre och medelstora medlemsstater har företagsvänliga regelverk och skatter.

ENTREPRENÖRSUTTRÄNGNING RISKERAR ÅTERSKAPAS

Det välstånd bland de 50 rikaste svenska individerna som finns hos individer bosatta utanför Sverige uppgår till 566,4 miljarder kronor under 2026. Som illustreras i figur 4 skulle denna summa vara 1 544,6 miljarder kronor ifall Sverige skulle återfå det företagsklimat som rådde omkring millennieskiftet, och andelen av välståndet bland individer utomlands når samma nivå som då.²⁶ Fördelningen av var de rikaste individerna är bosatta är ett bra approximativt mått på var deras ägande är lokaliserat, då entreprenörer och investerare tenderar att flytta med sina investeringar.

Den tidigare erfarenheten av entreprenörsutträngning i Sverige är att även många mindre investerare och företagare lämnade landet. Veckans Affärers granskning visar att mer än 1 109 individer fick tillstånd att flytta ut miljonbelopp ur Sverige mellan 1974 och 1984.²⁷ För jämförelse: en miljon kronor i 1974 års penningvärde 7,6 miljoner kronor i mitten av 2026.²⁸

En lärdom från tidigare erfarenheter av entreprenörsutträngning är att det förutom de mest kända uppmärksammade fallen typiskt finns många andra investerare, entreprenörer och nyckeltalanger som också lämnar när förutsättningarna till att äga och driva företag undermineras. När entreprenörsutträngningen tidigare skedde i Sverige under 1970-talet var det svårt att föra ut kapital ur landet, och det fanns få andra länder som hade lika utvecklade marknadsekonomiska institutioner som Sverige hade. Idag är det betydligt lättare att flytta kapital och det finns många fler länder att söka sig till.

²⁶ Egen analys av data från Veckans Affärers listor över Sveriges 50 rikaste individer (1992, 1999, 2005, 2012, 2018) samt Affärsvärldens lista över samma (2026).

²⁷ Veckans Affärer (1984).

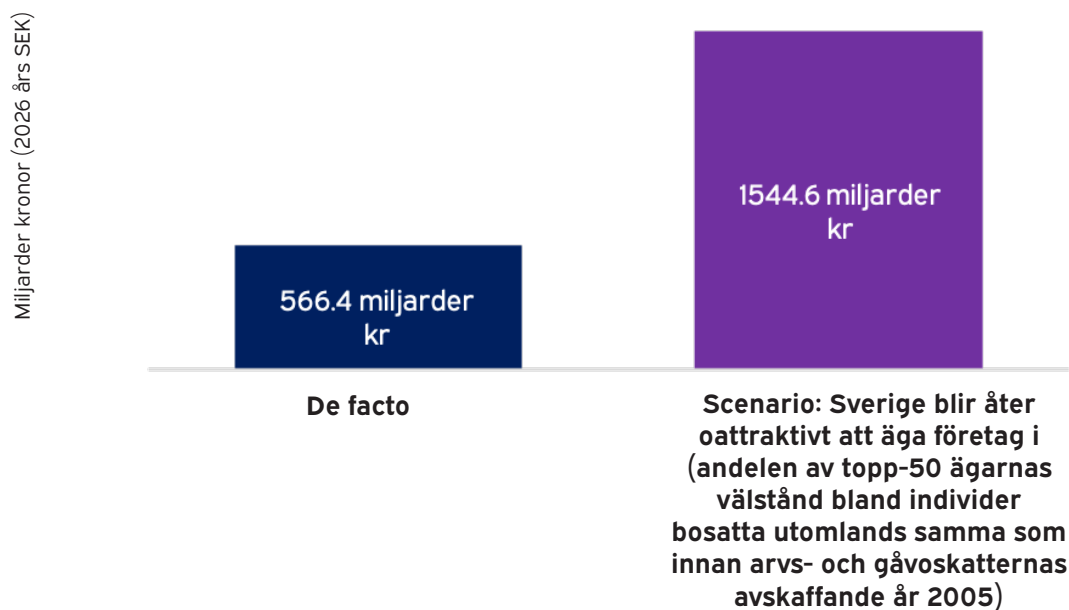
²⁸ Veckans Affärer (1984).

”

När entreprenörsutträngningen tidigare skedde i Sverige under 1970-talet var det svårt att föra ut kapital ur landet, och det fanns få andra länder som hade lika utvecklade marknadsekonomiska institutioner som Sverige hade. Idag är det betydligt lättare att flytta kapital och det finns många fler länder att söka sig till.

Många av de mindre och medelstora länderna i Europa, samt andra länder i omvärlden, har avancerade marknadsbaserade ekonomier med betydligt lägre skatter och mera tillväxtorienterad ekonomisk politik än Sverige. Därför är det fullt möjligt att effekten av en ny entreprenörsutträngning efter införandet av expertskatt blir på liknande nivå relativt sett som den tidigare entreprenörsutträngningen.

FIG 4. TOPP-50 ÄGARNAS VÄLSTÅND UTOMLANDS MED NY ENTREPRENÖRSUTTRÄNGNING

Ny entreprenörsutträngning kan tränga ut nära 2 000 miljarder kr

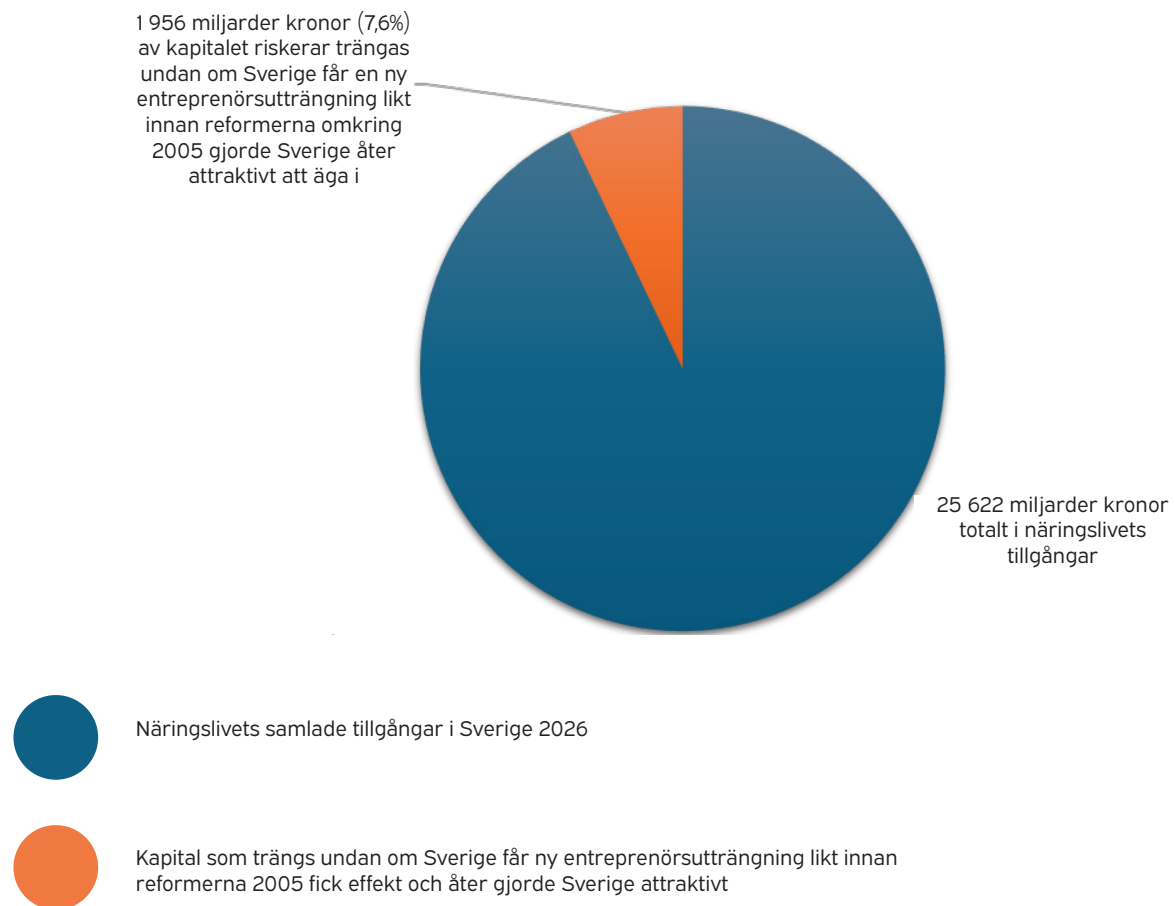
Genom att räkna på hur samhällsekonomin skulle påverkas med en ny entreprenörsutträngning, kan göra en storleksuppskattning av den samhällsekonomiska prislappen. Ett antagande är att den utträngning av välstånd som sker bland de 50 rikaste svenska individerna i så fall matchas av lika stor uträtning av kapital bland mindre investerare och entreprenörer, samt nyckelpersoner som flyttar i samband med att storföretag trängs ur landet. Detta vore i så fall i linje med erfarenheterna från den tidigare entreprenörsutträngningen. I en tid då talanger, företagare och investerare är alltmer mobila över nationsgränser är detta ett rimligt antagande.

UPPSKATTNING AV MARGINALEFFEKTEN AV ENTREPRENÖRSUTTRÄNGNING

Utifrån dessa antaganden kan marginaleffekten av entreprenörsutträngning på samhällsekonomin uppskattas. I det scenario då Sverige åter blir oattraktivt att äga och investera i, genom exitskatt och aktivism hos skattemyndigheten, förväntas därmed en samlad kapitalflykt på 1 956 miljarder kronor ske. Modellen visar att nästan tusen miljarder kronor av de 50 rikaste individernas välstånd och lika mycket av mindre investerare och företagare skulle trängas undan.

Som illustreras i figur 5 uppgår detta till 7,6 procent av det samlade kapital som investerats i det svenska näringslivet. Detta är en rimlig storleksuppskattning som reflekterar att ledande investerare, riskkapitalister och entreprenörer enkelt kan flytta ut om de blir oroliga för orimlig och orättvis beskattning.

FIG 5. RISK FÖR KAPITALDRÄNAGE VID ENTREPRENÖRSUTTRÄNGNING

Källor: Eurostats databas strukturellt näringslivsdata, Valuta.se, SCB företagens ekonomi, Veckans Affärers listor över Sveriges 50 rikaste individer (1992, 1999, 2005, 2012, 2018), samt Affärsvärldens lista (2026), och egna analyser. Antaget att lika mycket kapital trängs lämnar bland mindre ägare som bland topp-50, i linje med tidigare erfarenhet i Sverige.

ETT REELLT HOT MOT DEN SVENSKA EKONOMIN

Den ledande svenska entreprenören Klas Tikkanen har i en debattartikel i Expressen lyft fram att hotet om exitskatt, tillsammans med krav på till miljardärsskatt från Vänsterpartiet som kan komma att ingå i ett framtida regeringsunderlag, kommer att leda till en betydande flytt av kapital och entreprenörskap från Sverige. Tikkanen drar en parallell till hur ökade skatter driver på utflytt av entreprenör och investerare från Storbritannien och Norge.²⁹ Särskilt jämförelsen med Norge är relevant då landet har just en exitskatt.

Norge införde 2007 en exitskatt, som dock gick att undvika för den som inte realiserade tillgångarna inom fem år. I slutet av 2022 och under 2024 samt 2025 blev reglerna striktare så att även den som inte realiserade tillgångarna inom fem år omfattades. Som resultat lämnade 515 individer med tillgångar på över 10 miljoner norska kronor landet under 2022 och 2023. Det är dubbelt så många som innan exitskatten skärptes.³⁰ Trots Norges omfattande naturresurser i form av natur-

²⁹ Expressen (2026).

³⁰ Reuters (2025).

gas och olja, leder landets ekonomiska politik och exitskatt till en stagnation i entreprenörskap och nyskapande i ekonomin.

Då skattebördan totalt som andel av BNP är högre i Sverige finns en påtaglig risk att införandet av exitskatt kan ha en ännu större ekonomisk marginaleffekt i Sverige jämfört med i Norge.

Sverige har inte Norges naturtillgångar, som ger omfattande intäkter till statskassan och håller ner landets samlade skattebörda. Eftersom skattebördans andel av BNP således är högre i Sverige finns en påtaglig risk att en exitskatt kan orsaka ännu större konsekvenser här än i Norge.

Investeringar som behövs för jobb, värdeskapande och skatteintäkter trängs undan

Resultatet av entreprenörsutträngning är att det kapital som behövs för jobb, välbefinnande och skatteintäkter drivs ur landet. I denna rapport genomförs beräkningar som utgår ifrån effekten av att 7,6 procent av det samlade kapitalet i näringslivet trängs undan. Detta är i linje med Sveriges tidigare erfarenheter av att ledande företag, entreprenörer och investerare, samt även många mindre, lämnar landet för att undvika orimlig beskattning, så som risk för mer än hundra procentiga marginalskatter vid generationsskiften och flytt ur landet.

Det är idag i liknande hot om omfattande marginaleffekter vid till exempel generationsskiften, som bidrar till risk för utträngning. Debatten om införandet av exitskatt leder till att många ledande entreprenörer och investerare redan idag förbereder sig för snabb flytt, så att de kan hinna flytta innan reglerna om ny exitskatt införs. Skattedrevet mot Ola Nordquist, med krav på mer än hundra procentig beskattning, riskerar att drabba ännu fler.

Det är viktigt att notera att Sverige mellan 1970 och 2005, perioden som präglades av den tidigare entreprenörsutträngningen, hade en total avsaknad av nettojobb tillväxt i den privata sektorn... Effekterna av skatter som åter tränger undan entreprenörskap och investeringar kan med denna erfarenhet förväntas vara omfattande.

ESTIMAT AV HUR JOBB, VÄRDESKAPANDE OCH SKATTEINTÄKTER PÅVERKAS

Vi bör minnas att Sverige mellan 1970 och 2005, alltså den period som präglades av entreprenörsutträngning, helt saknade nettojobb tillväxt i den privata sektorn. År 2005 fanns 50 900 färre jobb i privat sektor jämfört med 1970. Samtidigt hade befolkningen vuxit med 966 600 personer. Först år 2007, när reformerna 2003–2005 börjat få effekt, hade Sverige fler jobb i privat sektor jämfört med 1970.³¹ Effekterna av skatter som åter tränger undan entreprenörskap och investeringar kan med denna erfarenhet förväntas vara omfattande.

I denna rapport redovisas beräkningar som utgår ifrån att 7,6 procent av det kapital som finns i det svenska näringslivet skulle trängas undan genom entreprenörsutträngning, och att jobben som beror på dessa investeringar därmed uteblir. Antagandena i modellen som visas i tabell 1 är att jobben och värdeskapandet (bidrag till bruttonationalprodukten BNP) i ekonomin som påverkas är i samma relativa storlek som andelen kapital som trängs undan. Beräkningar genomförs därefter

³¹ Ekonomifakta (2010), egna analyser.

för hur mycket skatt som i genomsnitt de anställda i Sverige betalar, multiplicerat med hur många som förväntas påverkas, samt skatterna på företagande som motsvarar värdeskapandet.

Tabell 1. Förväntade ekonomiska effekter på näringslivet av ny entreprenörsutträngning		
Antal jobb som berörs i hela Sverige	Värdeskapande i jobben som påverkas (miljarder SEK)	Skatter från dessa jobb och ekonomiska aktivitet (miljarder SEK)
227 562	213,0	68,8

BBeräkningarna utgår från den senaste informationen om de svenska topp 50-ägarnas tillgångar i näringslivet. Utifrån detta beräknas hur mycket ekonomisk effekt som det skulle bli på ägandet om fördelningen av ägandet bland topp-50 entreprenörerna som är bosatta utanför Sverige åter motsvarade den höga nivå som rådde innan reformerna omkring 2005 gjorde Sverige mer attraktivt att äga företag i. Beräkningarna visar hur många jobb som berörs av dessa investeringar i ekonomin, hur mycket värdeskapande dessa jobb bidrar med och hur mycket skatteintäkter som uppstår via denna ekonomiska aktivitet. Beräkningarna är för senast 2026 med data från Eurostats strukturella näringslivsdata, Valuta.se, SCB Företagsdata, SCB Lönerna data, Ekonomifaktas skatte kalkylator och egna analyser.

CA 227 600 JOBB OCH 69 MILJARDER KRONOR I SKATTEINTÄKTER RISKERAR ATT TRÄNGAS UN DAN

På sikt är det i storleksordningen 227 600 jobb, 213 miljarder kronor i värdeskapande, och 68,8 miljarder kronor i skatteintäkter som riskerar trängas undan av ny entreprenörsutträngning. I praktiken kan effekten uppstå dels genom att vissa företag och investeringar flyttar, dels genom att nya investeringar och jobbskapande som annars skulle ha skett inte blir av i samma utsträckning som annars. Brist på investeringar som lockas till Sverige kan göra så att företagen gradvis tappar i konkurrenskraft, vilket påverkar sysselsättningen negativt framöver.

I tabell 2 visas hur effekten på jobb, välståndsskapande och skatteintäkter kan fördelas över de åtta ekonomiska storregioner som Sverige består av. Beräkningarna utgår från att effektens omfattning per region är i relation till andelen av Sveriges befolkning som bor i respektive region av landet. Siffrorna ger en storleksuppskattning av hur entreprenörsutträngning riskerar påverka de regionala ekonomierna runtom i landet. Även om det är svårt att sja om framtiden, reflekterar dessa siffror omfattningen av en upprepad entreprenörsutträngning utifrån de data vi har i dag.

Sverige riskerar med ny exitskatt, i kombination med den typ av utomrättsliga myndighetsaktivism som Ola Nordquist har drabbats av, att återuppleva en omfattande utträngning av ekonomisk

aktivitet. Utifrån tidigare erfarenheter kan utträngningen av investeringar, företagande och jobbskapande ske över lång tid.

Tabell 2. Förväntade Regionala ekonomiska effekter på näringslivet av ny entreprenörsutträngning			
	Antal jobb som berörs	Värdeskapande i jobben som påverkas (miljarder SEK)	Skatter från dessa jobb och ekonomiska aktivitet (miljarder SEK)
Stockholm	68 780	64,4	20,8
Östra Mellansverige	31 423	29,4	9,5
Småland med öarna	17 442	16,3	5,3
Sydsverige	30 351	28,4	9,2
Västsverige	46 672	43,7	14,1
Norra Mellansverige	15 595	14,6	4,7
Mellersta Norrland	6 909	6,5	2,1
Övre Norrland	10 389	9,7	3,1

Beräkningarna utgår ifrån analysen i tabell 1, fördelningen av jobben i näringslivet i de åtta NUTS-regionerna i Sverige enligt senast tillgängliga regionala näringslivsdata, data från Eurostat, antaganden om samma produktivitet per anställd runtom i landet, samt antaganden om att effekten av entreprenörsutträngningen är jämnt fördelad över landet. Analysen ger en förståelse för de ungefärliga storlekseffekterna om jämnt fördelade, i praktiken kan det beroende på vilka investeringar som flyttar vara så att olika delar av landet påverkas olika starkt.

Förutsägbara skatter behövs för Sveriges konkurrenskraft

Institutionell kvalitet har länge ansetts vara en grundläggande fördel för det svenska näringslivet. Sverige anses vara ett land med relativt höga skatter, men välfungerande och objektiva myndigheter samt förutsägbara regelverk och skatter. Denna mera positiva bild av företagandets förutsättningar i Sverige skapades efter omfattande ekonomiska reformer, särskilt mellan 2003 och 2005, då Sverige åter blev attraktivt för företagare och investerare.

Den utveckling som riskerar vara på väg är att Sverige med exitskatt och eventuellt även andra former av extra skatter på framgångsrika individer, återgår till ett system där företagande och investeringar inte lönar sig. Enskilda individer kan till och med då drivas i konkurs, med krav på att betala skatter på orealiserade tillgångar. Skatteverkets agerande mot affärsmannen Ola Nordquist riskerar att drabba fler i framtiden. I så fall kommer den tydliga signalen till framstående investerare och entreprenörer vara att lämna Sverige.

Skatteverkets agerande mot affärsmannen Ola Nordquist riskerar att framöver drabba fler. I så fall kommer den tydliga signalen till framstående investerare och entreprenörer vara att lämna Sverige.

STOCKHOLMS STARKA STÄLLNING I RISKKAPITAL KAN UNDERGRÄVAS

Stockholm är idag tillsammans med London och Amsterdam ett av Europas ledande centra för riskkapital, vilket har spelat en avgörande roll för finansiering av nya framgångsrika företag. I den svenska samhällsdebatten finns dock en mycket begränsad förståelse för den unika konkurrensfördel som koncentrationen av riskkapital i Stockholm och Sverige innebär.

Då Sverige med hög total skattebörda redan idag har en mera stagnerande ekonomisk utveckling jämfört med många små och medelstora länder i Europa, är risken påtaglig att fördelarna med en utvecklad riskkapitalmarknad relativt övriga Europa gradvis suddas ut. Investeringarna i en alltmer integrerad europeisk marknad kommer då att flytta dit tillgången på talanger till konkurrenskraftiga löner är som starkast, vilket primärt är de växande små och medelstora ekonomierna i Central- och SydEuropa. Irland i Väst Europa har redan sprungit om Sverige i välstånd, tack vare konkurrenskraftiga skatter och framsynt näringspolitik.

KAPITAL OCH ENTREPRENÖRER ÄR MOBILA ÖVER EUROPA

Det är långt från givet att riskkapital stannar kvar i Sverige om utvecklingen går mot exitskatt och att fler drabbas av samma myndighetsaktivism som Ola Nordquist. Risken finns även för annan form av ökad beskattning, i form av miljardärsskatt. Konsekvensen blir då att riskkapitalet i stället söker sig till andra delar av Europa där skatterna är lägre och myndigheter agerar rättssäkert i relation till investerare och entreprenörer.

Den myndighet som hanterar skatterna behöver vara lyhörd mot företagare, om Sverige ska ha ett gott företagsklimat. Detta är särskilt viktigt i en tid då den svenska ekonomin är alltmer integrerad i europeiska värdekedjor, med företag, investerare och nyckeltalanger som är mobila över gränserna. Problematiken förstärks av att Skatteverket i Sverige redan idag inte agerar rättssäkert – detta märks tydligast i fallet med Ola Nordquist, men gäller även i allmänhet.

SKATTEVERKET AGERAR INTE RÄTTSSÄKERT

Behovet av reformer aktualiseras av det faktum att utredningar visar att företagare i Sverige drabbas av bristande rättssäkerhet i relation till Skatteverket. En kartläggning av 1 600 avgöranden i förvaltningsdomstolarna 2018–2022, som gjorts av Stiftelsen Rättvis Skatteprocess visar att färre än vart femte fall medges full ersättning för rättegångskostnader, även när den enskilde har vunnit. I 26 procent av fallen får den enskilde helt eller delvis bifall i sakfrågan men medges inte någon ersättning alls. Resultatet är att många företag inte vågar driva frågor rättsligt mot Skatteverket ens när de har goda skäl att räkna med seger.³²

Ett annat exempel berör Rättvis Skatteprocess bedömning av skattetillegg. Detta tillägg innebär att om en skatteskyldig har lämnat en oklar uppgift vid deklarationen påförs en avgift om normalt 40 procent extra beskattning på den skatt som på grund av oriktig uppgift inte togs ut. Under perioden mellan 2018 och 2021 har dock endast i 1–2 procent av målen i kammarrätterna och Högsta förvaltningsdomstolen medgivit befrielse helt eller delvis. I fem av sex fall i Kammarrätten motiverar domstolen inte ens sitt beslut.³³

Stiftelsen Rättvis Skatteprocess har även genomfört en undersökning bland svenska advokater som arbetar med skattemål. Undersökningen som genomfördes av Demoskop, i samarbete med Advokatsamfundet, visar att över 60 procent av de advokater som arbetar med skattemål anser att processen vid förvaltningsdomstolarna fungerar dåligt.³⁴

PÅTAGLIG RISK FÖR FRAMTIDA FÖRSÄMRINGAR

Ola Nordquists fall illustrerar risken med att ytterligare försämrar rättssäkerheten i skatteärenden. Redan före dess fanns utbredd kritik mot såväl myndigheten som förvaltningsdomstolarnas hantering av Skatteverkets motparter. Det är ingen vågad gissning att den praxis som Skatteverket söker etablera genom pilotfall, signalerar till entreprenörer att Sverige inte längre är öppet för affärer. Det har gått mer än tre årtionden sedan Rättssäkerhetskommittén lade fram sitt betänkande

³² Rättvis Skatteprocess (2024a).

³³ Rättvis Skatteprocess (2024a).

³⁴ Sveriges advokatsamfund (2025).

år 1993, i vilket föreslogs stärkt rättssäkerhet för enskilda i skatteprocesser.³⁵ Men problemet kvarstår och frågan är fortsatt aktuell. Sverige behöver stärkt rättssäkerhet för jobbskapare, inte tvärtom.

Sammanfattningsvis visar fallet Ola Nordquist och den tidigare erfarenheten av entreprenörsutträngning i Sverige att det finns påtagliga risker i att acceptera exitskatt, myndighetsaktivism mot enskilda och eventuellt andra nya skatter på företagande och investeringar. Sverige har i en alltmer integrerad europeisk och global ekonomi goda skäl att verka för förutsägbara och konkurrenskraftiga skatter som stimulerar de investeringar och entreprenörskap som krävs för att främja tillväxt och jobbskapande.

35 SOU 1993:62.

Referenser

- Affärsvärlden (1988). "Mer än hundra nya svenska finansfamiljer", nr. 18, 4/5
- Affärsvärlden (2026). "Hela listan: Sveriges rikaste 2026".
- Aftonbladet (2025a). "Anställda snokade i filerna", 2025-06-04.
- Aftonbladet (2025b). "Sms avslöjar Skatteverkets och regeringens plan i skattehärvan", 2025-07-05.
- Aftonbladet (2025c). "Kronofogden jagar Skatteverket", 2025-06-04.
- Aftonbladet (2025d). "GD pressades i utskottet: 'Ingen ska betala 125 procent skatt'", 2025-09-17.
- Copenhagen Economics (2018). "The effects of introducing an exit tax in Sweden", Sigurd Næss-Schmidt, Palle Sørensen, Benjamin Forsmann Barner Christiansen, 2018-03-01.
- Dagens Nyheter (2025). "Skatteverkets generaldirektör utreds för brott mot tystnadsplikten", 2025-11-13.
- Ekonomifakta, Räkna ut din skatt
<https://www.ekonomifakta.se/rakna-sjalv/rakna-ut-din-skatt/>
- Ekonomifakta (2010). "Ingen tillväxt av privata jobb sedan 1950", Ljung, M., 2010-05-19.
- Eurostats databas, Strukturellt näringslivsdata, Enterprises by detailed NACE Rev. 2 activity and special aggregates.
- Eurostats databas, Regional strukturellt näringslivsdata, Enterprises by NUTS 2 region and NACE Rev.2 activity
- Expressen (1976). "Pomperipossa i Monismanien", Lindgren, A.
- Expressen (2026). "DEBATT: Hur ska vi ha råd med välfärden om de förmögna flyttar?", Tikkanen, K., 2026-08-20.
- Henrekson, M. (2007). "Välfärdsstaten och entreprenörskapet", IFN Policy Paper nr 16.
- Henrekson, M. & U. Jakobsson (2008). "Globaliseringen och den svenska ägarmodellen", Globaliseringsrådet, underlagsrapport nr 19.
- Lindkvist, H. (1990). "Kapitalemigration", doktorsavhandling EFI, Ekonomiska Forskningsinstitutet vid Handelshögskolan i Stockholm.
- PwC (2023). "Utredningen om exitskatt läggs ned", Tax matters - Sveriges skatteblogg, 2023-02-02.
- Realtid (2025). "Skatteverket vägrar följa dom – nu hotas staten med indrivning", 2025-06-04.
- Regeringens proposition 2003/04:10. "Ändrade regler för CFC-beskattning", 2003-09-25.

Reuters (2025). "Norway's lesson for Europe on wealth taxes: let some millionaires go", Canepa, F. och T. Solsvik, 2025-11-24.

Rättvis Skatteprocess (2024a). "Har man råd att överklaga? Om ersättning för processkostnader i skattemål".

Rättvis Skatteprocess (2024b). "Ett mer rättssäkert skattetillägg".

Sanandaji, N. (2020). "Hejdå till entreprenörerna: Entreprenörsflykt då och nu", Timbro.

SCB Företagens ekonomi, Resultaträkningsposter enligt Företagens ekonomi, mnkr efter resultaträkningsposter och år.

SCB Företagens ekonomi, Företagsenhet - Basfakta företag enligt Företagens ekonomi efter näringsgren SNI2007.

SCB Löner, Genomsnittlig månadslön, kronor efter sektor, Yrke (SSYK 2012), kön, ålder och år.

SCB Prisomräknaren
<https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/prisomraknaren>

Skatteverket (2017). "Exitbeskattning för fysiska personer", 2017-11-27.

SOU 1993:62. "Rättssäkerheten vid beskattningen", Betänkande av Rättssäkerhetskommittén.

Svenskt Näringsliv (2018). "Hög tid för finansministern att dra tillbaka förslaget till exitskatt", blogg Fokus på skatterna, Claes Hammarstedt, 2018-02-27.

Svenskt Näringsliv (2026). "Redan hotet om en miljardärsskatt skadar Sverige", 2026-09-04.

Sveriges advokatsamfund (2018). Remissvar, "R-2017/2270", Till Finansdepartementet Fi2017/04529/S1, 2018-02-26.

SVT (2026). "Interna kravet på S: Inför en stigande förmögenhetsskatt", 2026-05-01.

Staberg, L. (2025). Brev till skatteverket från Skattejurist Lennart Staberg, PwC, 2025-06-16.

Svenska Dagbladet (2025). "Skatteverkets generaldirektör utreds för brott mot tystnadsplikten", 2025-11-13.

Sveriges advokatsamfund (2025). "Stora brister i rättssäkerheten i skatteprocessen, visar advokatenkät", nyhet, 2025-10-15.

Ekonomifakta (2026). "Sveriges välstånd halkar efter", Söderqvist, L. 2026-05-11.

Valuta.se, SEK/Euro kurs.

Veckans Affärer (1984). "80-talets emigranter för ut miljardbelopp", nr 32, 1984-11-13.

Veckans Affärer listar över Sveriges rikaste 50 individer (2018, 2012, 2005, 1999, 1992).

